

**VÕRU VALLA
EELARVESTRAATEEGIA
2018-2022**

SISUKORD

1.	Toimekeskkonna ülevaade	3
2.	Põhitegevuse prognoos	5
3.	Investeeringis- ja finantseerimistegevus	7
4.	Arvestusüksus ja finantsdistsipliin	9

Võru valla eelarvestrateegia on sisult omavalitsuse 2018-2022 aasta eesmärkidega finantsprognosis, mis esitab tegevustulud, tegevuskulud, investeeringud ja finantseerimistegevuse ning nendest lähtuvad rahavood. Eelarvestrateegia annab ülevaate Võru valla arvestusüksuse finantsseisust prognoosib tuleviku rahavoogude kujunemist, sätestab finantsdistsipliini tagamise meetmed ja mängib läbi võimalikud riskitsenaariumid ehk võimaldab teha otsuseid arengu kavandamisel.

Eelarvestrateegia esitab andmed Kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seaduses (KOFs) nõutud koosseisus ja kujul. Eelarvestrateegia vaadatakse üle iga-aastaselt ja kinnitatakse volikogu poolt esitamiseks rahandusministeeriumile.

1. Toimekeskkonna ülevaade

Rahandusministeeriumi 2018. aasta kevadine majandusprognoos toob välja, et kui aastatel 2013–2016 kasvas Eesti majandus keskmiselt u 2% aastas, siis 2017. aastal toimus majanduskasvu kiirenemine. Kasv oli laiapõhjaline, palgatulu ja kasumid kasvasid praktiliselt kõigis valdkondades, töötus vähenes ja tööjõupuudus süvenes. Kui tööealise elanikkonna vähenemist on senimaani kompenseerinud kasvav huvi tööturul osaleda, siis peale 2019. aastat on Eesti tööturu sisemised ressursid ammendunud ning hõivatute arv hakkab tasapisi langema. Keskmise palga kasv jääb 2018. aastal 7% ja kesk-pikas perspektiivis alla 6%. Tarbijahinnad kasvavad aastakeskmiselt paari protsendipunkti võrra (tabel 1).

Tabel 1 Majandusnäitajate prognoos (Rahandusministeerium)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
SKP reaalkasv	4,9%	4,0%	3,2%	3,0%	2,9%	2,9%
Tarbijahinnaindeks	3,4%	2,9%	2,3%	2,7%	2,5%	2,5%
Hõive kasv	2,2%	0,8%	0,5%	0,0%	-0,3%	-0,3%
Tööpuudus	5,8%	5,8%	6,2%	6,3%	6,5%	6,8%
Keskmine kuupalk (€)	1 221	1 307	1 381	1 457	1 540	1 628
Palgakasv	6,5%	7,0%	5,7%	5,5%	5,7%	5,7%

Kui ehitusvaldkonnas kasvasid 2017. aastal valitsuse tellimused väga kiiresti ja ka erasektor oli aktiivne (mis tekitas pingelise olukorra tööjõuga ja kergitas pakkumishindu), siis järgnevatel aastatel valitsussektori jõulist panust ette näha ei ole ning ehituskonjunktuuri indikaatorid näitavad olukorra rahunemist uute tellimuste osas.

Võru vald moodustus Võru, Lasva, Sõmerpalu Vastseliina ja Orava valla liitumise tulemusel. Maksumaksjad moodustavad 41% elanikkonnast ja 66% tööealisest elanikkonnast ning maksumaksja keskmine brutotulu jääb mõnevõrra alla Eesti keskmise. Tulumaksu laekumise kasv on viimasel seitsmel aastal ületanud Eesti keskmist palgakasvu.

Valla järgnevatel aastate majanduse- ja finantsvõimekuse arengus mängivad võtmerolli eelkõige järgnevad tegurid:

- 1) Ühtse ja koostööle orienteeritud valla arendamine

Haldusreformi raames moodustasid uue Võru valla viis erinevat omavalitsust, kellel olid oma praktikad nii teenuste osutamisel kui ka juhtimise korraldamisel. Tekkis ligi 11 000 elaniku ning 1000 km² suuruse territooriumiga vald. Ühtsetest põhimõtetest lähtuva ning tugeva meie-tundega valla loomine on vähemalt esimestel haldusreformi järgsetel aastatel valla üks olulisemaid väljakutseid.

Võru linn on tõmbekeskuseks kogu vallale, mistõttu pole võimalik Võru valla arenguid kavandada ilma Võru linnata. Nii spetsialiseeritud teenuseid kui ka suuremaid investeeringuid on otstarbekas kavandada koostöös Võru linna ja ka teiste naaberomavalitsustega. Koostöös maakonnakeskuse ja teiste partneritega on vaja ühiselt luua keskkond, kuhu tahaks noored jääda ja tagasi tulla ning ka inimesed ja ettevõtted ka teistest piirkondadest ümber paikneda.

2) Heal tasemel kohapealsete teenuste tagamine valla erinevates piirkondades lähtudes vajaduspõhisusest

Teenuste pakkumisel on valla peamine ülesanne ka haldusreformi järgselt tagada heal tasemel teenuste kättesaadavus kõigis piirkondades, mis tähendab, et panustada tuleb kõikidesse senistesse keskustesse. Seejuures peab aga lähtuma piirkondade eripärast, vajaduspõhisusest ning ressursside mõistlikust kasutusest, mis tähendab, et väiksemates keskustes võib olla otstarbekas nt erinevad teenused ja tegevusvõimalused koondada ühte kohta või viia ühtse juhtimise alla jne. Teatud teenuseid (nt kommunaalmajandus) on mõistlik koordineerida ja arendada keskselt ühendades senised väiksemad üksused ja praktikad suuremaks ning võimekamaks tervet valda teenindavaks koosluseks. Eraldi tuleb tähelepanu pöörata e-teenuste ja paindlike ning mobiilsete lahenduste arendamisele.

3) Hea elu- ja ettevõtluskeskkonna loomine, sh kaasaegse taristu tagamine

Võru valla piirkondadel on oma eripära ning taust. Nt oli haldusreformi eelne Võru vald rõngasvallana eelkõige maakonnakeskusega seotud nn elukeskkonna piirkond, endine Sõmerpalu vald aga tugev tööstuspiirkond. Piirkonna tuntumad turismiobjektid jäid kaugematesse piirkondadesse – Vastseliina (Vastseliina Piiskopilinnus) ja Orava (Piusa külastuskeskus) valda. Kõigi piirkondade arenguks hea elu- ja ettevõtluskeskkonnana on aga vajalik kaasaegne taristu – eelkõige aastaringselt läbitavad, heas korras ning hooldatud teed ning kiire internetiühendus. Nende tagamine kõigis valla piirkondades on lähima kümnendi üks suuremaid väljakutseid.

Lisaks teedele ning internetiühendusele on olulisteks väljakutseteks ka muu taristu rajamine või kaasajastamine, sh nt kaasaegse veeteenuse ja tänavavalgustuse tagamine, seda eelkõige tiheasustatud piirkondades. Eraldi teemaks on vajaduspõhise ühistranspordi korraldamine, mida tuleb teha koostöös teiste omavalitsustega.

Kokkuvõtvalt tuleneb väliskeskkonnast jätkuv surve valla kulude kasvuks palgakasvu ja hindade kallinemise näol. Seetõttu on järgnevatel aastatel eeldatavalt soodsates väliskeskkonna tingimustes vajalik siiski keskenduda põhitegevuse kulude ülevaatamisele ning varade, kohustuste ja tegevuste optimeerimisele, saavutamaks pikaajalist investeeringuvõimekust.

2. Põhitegevuse prognoos

Põhitegevuse tuludena käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFs-i regulatsioonist järgmisi tulusid: 1) maksutulud; 2) tulud kaupade ja teenuste müügist; 3) saadavad toetused; 4) muud tegevustulud.

Võru valla esimese tegevusaasta (2018) eelarve põhitegevuse tulud on u 14,5 miljonit eurot ja põhitegevuse kulud 14,15 miljonit eurot, st põhitegevuse tuleml on u 0,3 miljonit eurot. Eeldatavalt on eelkõige tulude laekumine suurem ja eelarvestrateegias arvestatakse prognoositavast 2% võrra suurema laekumisega.

Maksutulud moodustavad ligi poole eelarve tuludest, toetusfondi eraldis on u 4,3 miljonit ja tasandusfondi eraldis ligi 1,9 miljonit eurot. Kaevandamisõiguse tasu ja laekumine vee erikasutusest (ressursitasud) on mahus u 100 tuhat eurot. Kuludest 54% moodustavad personalikulud u 7,6 miljoni euroga, majandamiskulud on u 36% ehk u 5 miljonit eurot ning toetusi antakse u 1,2 miljoni euro väärtuses. 2018. aasta alguses oli vallal võlakohustusi u 2,1 miljonit eurot ja likviidseid vahendeid 0,5 miljonit eurot. Ehk valla netovõlakohustuse tase oli u 19%.

Aastate 2008 ja 2017 võrdluses on maksumaksjate arv püsinud stabiilne, seda eelkõige hõive kasvu toel. Perioodil 2009-2017 on inimeste sissetulekute kasv olnud pisut kiirem kui Eesti keskmine. Samas Võru valla maksumaksja keskmine brutotulu oli 2017. aastal veel mõnevõrra madalam (1000 eurot kuus kui Eesti keskmine oli 1085 eurot kuus). Valla tulumaksu laekumise kasv on järjepidevalt ületanud keskmise palga kasvu.

Strateegia vaates iseloomustab tulude planeerimist pigem konservatiivsus.

Tabel 2 Põhitegevuse tulud (2018-2022)

Võru vald	2018 eeldatav	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	14 625 410	15 245 573	15 885 740	16 575 929	17 302 176
Maksutulud	7 153 800	7 542 757	7 939 458	8 373 197	8 831 660
sh tulumaks	6 823 800	7 212 757	7 609 458	8 043 197	8 501 660
sh maamaks	330 000	330 000	330 000	330 000	330 000
sh muud maksutulud	0	0	0	0	0
Tulud kaupade ja teenuste müügist	957 577	999 136	1 042 898	1 088 994	1 137 128
Saadavad toetused tegevuskuludeks	6 412 033	6 601 681	6 801 384	7 011 737	7 231 389
sh tasandusfond	1 888 077	1 888 077	1 888 077	1 888 077	1 888 077
sh toetusfond	4 369 779	4 559 427	4 759 130	4 969 484	5 189 135
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	154 177	154 177	154 177	154 177	154 177
Muud tegevustulud	102 000	102 000	102 000	102 000	102 000

Põhitegevuse tulude prognoosi eeldused:

- tulumaksu laekumise kasv on võrdne rahandusministeeriumi prognoositavat palgakasvuga, riigi poolt kohalikele omavalitsusele eraldatava tulumaksu protsendi suurenemist ei arvestata;
- maamaksu laekumine ei muutu, kehtima jäävad hetke maksumäärad, maa korraldust hindamist ei toimu;

- tulud kaupade ja teenuste müügist ja toetusfondi eraldi suurenevad igal aastal rahandusministeeriumi prognoositud palgakasvu (60%) ja tarbijahinnaindeksi (40%) kombineeritud muutuse võrra;
- muud tegevustulud suurenevad võrdset tarbijahinnaindeksi kasvuga;
- muud saadavad toetused tegevuskuludeks, laekumised kaevandamisõiguse tasust ja vee erikasutusest ja toetusfondi laekumised ei muutu.

Põhitegevuse tulud suurenevad aastaks 2022 18% võrra u 17,3 miljoni euroni.

Põhitegevuse kuludena käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFs-i regulatsioonist järgmisi tulusid: 1) antavad toetused; 2) muud tegevuskulud.

Omavalitsuste ühinemise tagajärjel toimub seniste poliitikate rahastamise ülevaatamine leidmaks kokkuhoiukohti.

Tabel 3 Põhitegevuse kulud (2018-2022)

Võru vald	2018 eeldatav	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve
Põhitegevuse kulud kokku	14 164 082	14 575 435	15 006 193	15 457 578	15 924 438
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 218 554	1 271 439	1 327 128	1 385 787	1 447 039
Muud tegevuskulud	12 945 528	13 303 996	13 679 064	14 071 790	14 477 399
sh personalikulud	7 633 413	7 915 849	8 192 904	8 496 041	8 810 395
sh majandamiskulud	5 082 692	5 148 767	5 236 296	5 314 840	5 394 563
sh muud kulud	229 423	239 380	249 865	260 909	272 441

Põhitegevuse kulud on prognoositud järgmistel eeldustel:

- personalikulud suurenevad aastaks kahe protsendi võrra vähem kui rahandusministeeriumi riikliku keskmise palgakasvu prognoos (teisalt on 2018. a. baastase on mõnevõrra kõrgem tulenevalt ühinemistoetustest rahastatud koondamishüvitistest);
- majandamiskulud suurenevad aastaks ühe protsendi võrra vähem kui rahandusministeeriumi tarbijahindade kasvu prognoosi (2018. a. baastase on samuti mõnevõrra kõrgem tulenevalt ühinemistoetusest rahastatud tegevustest);
- antavad toetused tegevuskuludeks ja muud kulud suurenevad igal aastal palgakasvu (60%) ja tarbijahinnaindeksi (40%) prognoosi kombineeritud muutuse võrra.

Põhitegevuse kulud suurenevad aastaks 2022 12% võrra u 15,9 miljoni euroni.

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe, mille väärtus aruandeaasta lõpu seisuga peab olema null või positiivne. Eelarvestrateegia perioodil ületavad tulud kulud igal aastal kulud ning tulemi suhe tuludes suureneb igal aastasel, saavutades aastaks 2022 suhte 9%.

Tabel 4 Põhitegevuse tulem (2018-2022)

Võru vald	2018 eeldatav	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	14 625 410	15 245 573	15 885 740	16 575 929	17 302 176
Põhitegevuse kulud kokku	14 164 082	14 575 435	15 006 193	15 457 578	15 924 438

Põhitegevuse tulem	461 328	670 138	879 547	1 118 351	1 377 738
Tulemi suhe tuludesse	3,2%	4,4%	5,5%	6,7%	8,0%

Strateegia eesmärgiks on põhitegevuse tulude-kulude ülejäägi saavutamine võimalikult suurel määral, sest see on eelduseks valla investeerimisvõimekuse tekkimisele ja kasvule. Põhitegevuse tulemi maksimeerimisel (kui tulemi suhe tuludesse on suurem kui 16%) on maksimaalseks netovõlakoomuse ülempiiriks 100% põhitegevuse tuludest. Püstitatud prognoosieelduste püsimisel on see võimalik saavutada aastaks 2027.

3. Investeerimis- ja finantseerimistegevus

Investeerimistegevuse rahavoogudes käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi elemente: 1) põhivara soetus; 2) põhivara müük; 3) põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine; 4) põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine; 5) osaluste soetus; 6) osaluste müük; 7) muude aktsiate ja osade soetus; 8) muude aktsiate ja osade müük; 9) antavad laenud; 10) tagasilaekuvad laenud; 11) finantstulud ja finantskulud.

Strateegiaperioodil investeeringuid Võru vald nii omavahendite, ühinemistoetuse kui ka Euroopa Liidu ja siseriiklike toetuste arvelt. Investeerimistegevuses on kajastatud toetusi (põhivara soetamiseks saadav sihtfinantseerimine) eeldataval määral, kuigi nende saamine ja suurus ei ole lõplikult selge. Investeeringute tarbeks mõeldud ühinemistoetus sisaldub 2018 ja 2019 aastal real põhivara soetamiseks saadavad sihtfinantseeringud.

Tabel 5 Investeerimistegevus (2018-2022)

Investeeringud	2018	2019	2020	2021	2022
01 Üldised valitsussektori teenused	50 000	300 000	300 000	300 000	250 000
02 Riigikaitse	0	0	0	0	0
03 Avalik kord ja julgeolek	0	0	0	0	0
04 Majandus	385 000	855 000	1 805 000	1 205 000	640 000
05 Keskkonnakaitse	130 000	1 079 450	750 000	450 000	0
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	40 000	225 000	290 000	215 000	125 000
07 Tervishoid	30 000	255 000	1 200 000	1 800 000	0
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	81 000	340 000	275 000	155 000	80 000
09 Haridus	55 000	1 505 000	190 000	20 000	0
10 Sotsiaalne kaitse	36 300	85 000	85 000	10 000	20 000
KÕIK KOKKU	807 300	4 644 450	4 895 000	4 155 000	1 115 000
sh toetuse arvelt	432 070	2 781 108	3 053 713	2 861 059	411 731
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	375 230	1 863 342	1 841 287	1 293 941	703 269

Vallavara müügist ei ole tulusid ette nähtud. Võimalikku vallavara müüki käsitletakse erakorralise tuluna ning võetakse kasutusse tekkimise järgselt läbi eelarve.

Strateegiaperioodi investeeringud kokku on enam kui 15 miljonit eurot, sellest peamise moodustavad majandus-, tervishoiu- ja haridusvaldkonna objektid. Muu rahastuse osakaal projektides on umbes 63 %. Investeeringud objektide lõikes on määratud valla arengukavaga.

Finantseerimistehingud on eelarve põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe katmiseks teostatavad finantstehingud (laenude võtmised jms). Finantseerimistegevuse rahavoogudes käsitletakse tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi elemente: 1) laenude võtmine; 2) võetud laenude tagasimaksmine.

Finantseerimistegevuse rahavoogudes on kesksel kohal netovõlakoormus ehk võlakohustuste suuruse ja likviidsete varade (raha ja pangakontodel olevaid vahendeid) kogusumma vahe, kus netovõlakoormuse arvestuses võetakse võlakohustustena arvesse bilansis kajastatud kohustused. Netovõlakoormuse ülemmäär võib seaduse järgi kujuneda kuni 100% põhitegevuse tuludest, 2017 aasta lõpuseisuga oli valla netovõlakoormus u 11% ja selle ülemmäär 60%. Võru valla prognoositav põhitegevuse tulemlõpud võimaldab investeringute elluviimist, kuna aga vallal ei ole käesoleval hetkel suuri rahalisi reserve, siis tuleb investeringute katteallikaks võtta uusi kohustuste võtmine.

2018. aasta alguse seisuga oli vallal 19 laenu kogumahuga 3,9 miljonit eurot. Laenude refinantseerimine (10-aastaseks perioodiks) on majanduslikult tasuv juhul kui intressimäär (ilma euribor-ta) jääb alla 1,3%. Strateegia perioodil on kavas võtta uusi kohustusi 3,35 miljonit eurot ja tasuda kohustusi summas 2,5 miljonit eurot. Uute laenude puhul on oluline, laenu tagasimakseperiood ei ületaks investeringu kasulikkude eluiga ja intresside (mis hetkel on madalad) kasvu risk ei jääks pikale perioodile. Seetõttu on arvestatud, et 10 aastase tagasimaksega laenudega, intressimäär 1,0%, esimesel aastal põhiosa tagasimakseid ei toimu.

Olemasolevate ja uute laenude intressikulud sisaldavad intressimäära ja euribori hetkeväärtuses 0,00%.

Tabel 6 Finantseerimistegevus (2018-2022)

Võru vald	2018 eeldatav	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve
Finantseerimistegevus	-372 280	639 384	972 626	238 930	-659 192
Kohustuste võtmine (+)	0	1 000 000	1 500 000	850 000	0
Kohustuste tasumine (-)	-372 280	-360 616	-527 374	-611 070	-659 192
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-648 992	-253 631	-42 864	8 680	-31 884
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	434 925	181 294	138 430	147 110	115 226
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	3 527 485	4 166 869	5 139 496	5 378 426	4 719 234

Planeeritud on, et iga eelarvestrateegia aasta lõpu seisuga oleks likviidsete vahendite maht vähemalt 100 000 eurot. Vajadusel aitab aastasiseselt finantsjuhtimiseks vajaliku paindlikkuse tagada arvelduskrediit.

Likviidsete vahendite mahu puhul tuleb arvestada asjaolu, et strateegia tulud on planeeritud konservatiivselt. Samas kuna võimalike investeringutoetuste laekumine on ebaselge, siis tulude ülelaekumisel (kulude alatäitumisel) suureneb vabade vahendite jääk ja omakorda väheneb netovõlakoorma tase, mis loob puhvri strateegias kavandatud investeringute elluviimiseks omarahastuse arvelt.

Tabel 7 Netovõlakoomuse lubatud ja tegelik määr

Võru vald	2018 eeldatav	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve
Netovõlakoomus (eurodes)	3 092 560	3 985 575	5 001 065	5 231 315	4 604 008
Netovõlakoomuse ülemmäär (eurodes)	8 775 246	9 147 344	9 531 444	9 945 557	10 381 305
Vaba netovõlakoomus (eurodes)	5 682 685	5 161 769	4 530 379	4 714 242	5 777 297
Netovõlakoomus (%)	21%	26%	31%	32%	27%
Netovõlakoomuse individuaalne ülemmäär (%)	60%	60%	60%	60%	60%

Valla netovõlakoomus strateegiaperioodil küll mõnevõrra suureneb, kuid ei ületa lubatavat ülemmäära.

4. Arvestusüksus ja finantsdistsipliin

Eelarvestrateegia koostatakse kohaliku omavalitsuse arvestusüksustele. Võru vallas on kaheksa sõltuvat üksust:

- OÜ Vaks
- OÜ Vastseliina Hambaravi
- SA Vastseliina Piiskopilinnuse
- SA Piusa
- SA Sõmerpalu Teenuskeskus
- OÜ Orava Teenus
- OÜ Võru valla Veevärk
- SA Puiga Spordihoone

Sõltuvate üksuste põhitegevuse tulemi ja netovõlakoomuse arvutamiseks tuleb samuti rakendada KOFS-i vastavat meetodikat.

Tabel 8 Sõltuvate üksuste konsolideeritud põhitegevuse tulem ja netovõlakoomus 2018-2022

Sõltuvad üksused kokku	2018 eeldatav täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	658 156	673 293	691 472	708 759	726 478
Põhitegevuse kulud kokku (+)	575 508	588 745	604 641	619 757	635 251
Põhitegevustulem	82 648	84 548	86 831	89 002	91 227
Investeermistegevus kokku (+/-)	0	0	0	0	0
Eelarve tulem	82 648	84 548	86 831	89 002	91 227
Finantseerimistegevus (-/+)	0	0	0	0	0
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	82 648	84 548	86 831	89 002	91 227
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	319 780	404 328	491 159	580 161	671 388
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	528 677	528 677	528 677	528 677	528 677
Netovõlakoomus (eurodes)	208 897	124 349	37 518	0	0
Netovõlakoomus (%)	32%	18%	5%	0%	0%

Arvestusüksuse konsolideeritud eelarvestrateegia perioodi põhitegevuse tulemi ja netovõlakoomus vastavad KOFS-i normatiividele.

Tabel 9 Konsolideeritud näitajad 2018-2022

Võru vald	2018 eeldatav täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	15 283 565	15 918 866	16 577 212	17 284 688	18 028 654
Põhitegevuse kulud kokku	14 739 590	15 164 180	15 610 833	16 077 334	16 559 688
Põhitegevustulem	543 975	754 687	966 379	1 207 353	1 468 965

Investeeringustegevus kokku	-738 040	-1 563 153	-1 895 038	-1 348 601	-750 431
Eelarve tulem	-194 064	-808 466	-928 659	-141 248	718 535
Finantseerimistegevus	-372 280	639 384	972 626	238 930	-659 192
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-566 344	-169 083	43 967	97 682	59 343
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	754 705	585 622	629 589	727 271	786 614
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	4 056 162	4 695 546	5 668 173	5 907 102	5 247 911
Netovõlakoormus (eurodes)	3 301 458	4 109 924	5 038 583	5 179 831	4 461 297
Netovõlakoormus (%)	22%	26%	30%	30%	25%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	9 170 139	9 551 320	9 946 327	10 370 813	10 817 192
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	60%	60%	60%	60%	60%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	5 868 681	5 441 396	4 907 744	5 190 981	6 355 896

Tundlikkusanalüüsis on hinnatud olukorda, kus kavandatud eelarvetulude maht osutub väiksemaks või kohustuste intressikulud suuremaks võrreldes strateegia eeldustega.

Tabel 10 Tundlikkusanalüüsi stsenaariumid

Stsenaarium	Muutus	Kokkuhoiu vajadus omavalitsus	Kokkuhoiu vajadus arvestusüksus
Tulude aastane kasv on väiksem	2%	1 500 000	900 000
Tulude aastane kasv on väiksem	4%	3 100 000	2 600 000
Intressimäär on suurem	3%	600 000	Puudub

Kokkuvõttes peab Võru vald strateegiaperioodil kinni omavalitsustele riigi poolt kehtestatud finantsdistsipliini tagamise meetmetest - kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja netovõlakoormuse ülemmäärast.

Võru valla finantsolukord võimaldab strateegiaperioodil ellu viia planeeritud investeeringud väärtuses 15,6 miljonit (sh kaasrahastus u 9 miljonit) eurot. Võimalik on ka suuremas mahus investeerimine, seda kas täiendavate kohustuste võtmise ja/või põhitegevuse kulude vähendamise tulemusel. Teisalt on Võru valla eelarve tundlik väliskeskkonnast tulenevatele muutustele – eelarvetulude võimalikule vähenemisele on tarvilik reageerida põhitegevuse kulude kokkuhoiu ja planeeritud investeeringutest loobumisega. Laenukoormuse tõttu omaks mõju ka intressimäärade oluline kasv.